

Hlísti (Nemathelminthes)

- Existuje asi přes 20 000 druhů.
- Tělní dutina hlístů je pseudocoel.
- Hlísti mají většinou válcovitý, „červovitý“ tvar těla.
- U hlístů se poprvé objevuje trávicí trubice, což je trubice mající na začátku přijímací otvor a na konci otvor vyvrhovací. U předešlých skupin živočichů byla vytvořena trávicí dutina pouze s jedním otvorem, který byl přijímací i vyvrhovací zároveň.
- Systém: Nejznámější a nejpočetnější podskupinou jsou hlístice (Nematoda).

Hlístice (Nematoda)

Zástupci hlístic jsou jednak parazité živočichů (tedy i člověka) a rostlin, ale jsou i neparazitující, volně žijící hlístice (v půdě a ve vodě).

Škrkavka dětská

Je to endoparazit (tedy vnitřní parazit). Škrkavka má válcovitý tvar. Veliká je asi 15 až 20 cm. Je to gonochorista, což znamená, že má oddělené pohlaví, jinými slovy jsou samci a samice. Opakem gonochoristy je hermafrodit, tedy obojetník.

U škrkavky je vyvinut sexuální dimorfismus, neboli pohlavní dvojtvárnost. Je to jev, kdy se samec liší od samice nejen přítomností jiných pohlavních orgánů (tzv. primárních pohlavních znaků), ale i jinými znaky (tzv. sekundárními pohlavními znaky). Příkladů sexuálního dimorfismu najdeme v přírodě bezpočet. Třeba kohout od slepice se liší vybarvenějším hřebínkem, pestřejším peřím a kokrháním, jelen na rozdíl od laně má parohy, muž na rozdíl od ženy má hlubší hlas, kouty na hlavě, jiný tvar pánve a lebky, více svaloviny atd., atd.

Samec škrkavky se liší od samice menší velikostí a zakrouceným koncem těla.

Roup dětský

Je to endoparazit. Velikost je asi 1 cm. Samičky vylézají tlustým střevem ven a v okolí řitního otvoru kladou vajíčka. Způsobuje to svědění. Postižení lidé jsou proto neklidní. Odtud pochází lidové rčení „mít roupy“.

Vlasovec mízní

Endoparazit žijící v mízních cévách a uzlinách člověka. Zacpe mízní cévy, míza nemá kam odtékat a vznikají rozsáhlé otoky, které pak svým znetvořením připomínají tlusté „sloní nohy“. Proto se nemoci vyvolané tímto vlasovcem říká sloní nemoc – elephantiáza (slon se zve anglicky Elephant).

Vlasovec medinský

Endoparazit člověka způsobující na povrchu těla boule. Od starověku se při léčbě využívá toho, že je – li postižená část těla ponořená do studené vody, tak samička z boule vystrčí přední část těla. Na tento okamžik léčitelé čekali. Zachytili konec těla do rozštěpeného dřívka a pomalým (třeba i několikadenním) navíjením parazita vytáhli. Možná, že právě v tomto způsobu léčby je původ známého medicínského znaku – užovky otočené kolem hole. Původně je to totiž možná vlasovec obmotaný kolem dřívka. Když se ale s tímto vyobrazením potkali antičtí lékaři, kteří vlasovce neznali, nahradili vlasovce užovkou.

Svalovec stočený

Endoparazit člověka a zvířat. Název je odvozený od toho, že žije zapouzdřený ve svalech. Nemoc má u člověka 2 fáze. První se nazývá střevní fáze. Projevuje se např. 40 °horečkami a bolením hlavy a nemoc je ještě léčitelná. Druhá se nazývá svalová fáze. Projevuje se např. prudkými svalovými bolestmi a nemoc už se nedá léčit.

Hád'átko řepné

Endoparazit řepy cukrové, ze které se vyrábí cukr. Jeho velikost je asi 1 mm. Žije uvnitř kořenů, které nemohou tak dobře plnit svoji úlohu. Rostlina se proto snaží nefungující kořeny nahradit novými kořeny . Proto typickým příznakem napadení řepy hád'átkem je řepa hustě porostlá drobnými kořínky.

Hád'átko obecné

Je asi 1 mm velké hád'átko. Neparazituje, ale žije volně v půdě. Podobně jako třeba laboratorní myši je v současnosti jedním z nejznámějších laboratorních zvířat. Je velmi nenáročná a dá se velmi snadno chovat. Bohužel vás budu nutit do latinského názvu tohoto hád'átka:Caenorhabditis elegans.

Následují zajímavosti:

Zajímavosti:

1. Vlasovec mizní vyvolává elefantiázu, neboli sloní nemoc, při které se různé části těla nestvůrně zvětšují.